

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

DATUM	30-10-2018	REFERENTIE	E.N.R. van Dijk
ONS NUMMER	81DD58DA	DOORKIESNUMMER	2774
NUMMER PS	2018MME207	E-MAILADRES	Erwin.van.dijk@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1	PORTEFEUILLEHOUDER	Straat

Onderwerp Statensbrief: Vervoerplan U-OV Vijfheerenlanden 2019

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding

Voor het openbaar vervoer in Vijfheerenlanden heeft U-OV een nieuw vervoerplan opgesteld. Het nieuwe vervoerplan loopt van 9 december 2018 tot 15 december 2019 en bevat enkele wijzigingen van het vervoeraanbod. Op 30 oktober 2018 hebben wij dit vervoerplan vastgesteld en met deze brief informeren wij u hierover.

Voorgeschiedenis

Op 10 juli 2018 hebben wij besloten de concessie Tram en Bus Regio Utrecht (U-OV) per 1 januari 2019 uit te breiden met de huidige gemeenten Zederik en Leerdam, die dan samen met Vianen opgaan in de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. U-OV zal daar gaan rijden per 9 december 2018, waarbij de provincie Zuid-Holland in de periode tot en met 31 december 2018 nog opdrachtgever is. Gezamenlijk is ingezet om de overgang van de concessie zo soepel mogelijk te laten verlopen. Het resultaat is één plan met één wijzigingsmoment voor de reiziger. *NB: voorliggend vervoerplan gaat enkel om de lijnen naar de huidige gemeenten Leerdam en Zederik; de gemeente Vianen is al meegenomen in het reguliere vervoerplanproces U-OV.*

Essentie / samenvatting

Het uitgangspunt van beide provincies was om het voorzieningenniveau zo veel mogelijk gelijk te houden, om zo een soepele overgang te borgen. Dit is ook het geval in het vervoerplan dat de vervoerder voorstelt, dat tegelijk ook enkele wijzigingen van het vervoeraanbod omvat:

- Behoud buslijn 85; binnen Vijfheerenlanden route ongewijzigd, in Utrecht voortaan via Papendorp.
- Instellen buslijn 94 tussen Ameide en Utrecht CS om avondbediening van Ameide in stand te houden. Deze rijdt ook via Papendorp.
- Behoud van buurtbuslijn 703 (overdag) plus op dezelfde route belbuslijn 502 (avonden/weekenden).
- Integratie van spitsbuslijn 72 in belbuslijn 572, inkorting tot knooppunt Meerkerk A27.
- Diverse kleine wijzigingen van vertrektijden en aansluitingen.

In bijlage 1 treft u het U-OV Vervoerplan Vijfheerenlanden 2019 met een beschrijving van deze wijzigingen.

Consultatie

Voor het vervoerplan is een consultatieproces doorlopen waarbij gemeenten Zederik, Leerdam en Vianen en het Regionaal Overleg Consumentenplatforms Openbaar Vervoer (ROCOV) gevraagd zijn om te reageren op de voorstellen. De vervoerder heeft de voorstellen toegelicht tijdens een regionale raadsinformatiebijeenkomst en een portefeuillehoudersoverleg met wethouders van betrokken gemeenten. De ontvangen reacties zijn betrokken in de verdere aanscherping en/of onderbouwing van de voorstellen.

Aanvullende toelichting ROCOV:

Het ROCOV is positief over de gekozen werkwijze met een soepele overgang van de concessie. Wel is het ROCOV kritisch op enkele wijzigingen. Belangrijk punten waren de veranderde vertrektijden van buslijn 85 (Leerdam-Utrecht) in de ochtend en de avond, en van buslijn 94 (Ameide-Utrecht) in de avond. Op basis van nader onderzoek naar reizigersaantallen en -bewegingen heeft de vervoerder haar voorstel aangepast voor buslijn 85. Voor buslijn 94 ziet de vervoerder onvoldoende aanleiding om het voorstel aan te passen vanwege de beperkte verschillen met de huidige dienstregeling en het geringe aantal reizigers. Verder heeft het ROCOV ook het verschil in tarieven tussen Ameide en Utrecht benoemd als een aandachtspunt, waarbij overdag op buslijn 90 de Zuid-Hollandse tarieven gelden en in de avond op buslijn 94 de Utrechtse tarieven. Om het ongemak voor reizigers hiervan te beperken worden de reguliere (ster)abbonnementen al wederzijds geaccepteerd op alle lijnen van DAV en U-OV. Specifiek voor de combinatie 90/94 stelt de vervoerder nu ook voor het DAV-dalkaartje te accepteren op U-OV lijnen.

Kanttekeningen

1. Apart vervoerplanproces Vijfheerenlanden, afwijkend van U-OV en Syntus
Zoals aangekondigd in de beslisinformatie over de Vervoerplannen van U-OV en Syntus (GS-vergadering 11 september 2018) volgt het nieuwe vervoerplan Vijfheerenlanden in het eerste jaar een apart proces. Belangrijke reden hiervoor is de kortere voorbereidingstijd voor het nieuwe plan. Voor de nieuwe dienstregeling 2020 wordt dit gebied meegenomen in het reguliere U-OV proces. Reizigers en andere belangstellenden krijgen dan ook, net als bij U-OV en Syntus, de gelegenheid om mee te denken bij de planvorming.
2. Een soepele overgang vraagt om terughoudendheid met wijzigingen
Vanwege de beperkte voorbereidingstijd is de vervoerder terughoudend met het doorvoeren van wijzigingen. Zo zijn de belbuslijnen in huidige vorm in stand gebleven. Specifiek voor deze belbuslijnen wordt volgend jaar samen met de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden en het ROCOV een proces opgestart om te kijken naar een toekomstvast invulling hiervan, aangezien deze momenteel weinig reizigers kennen. In dit proces worden ook de laatste ervaringen met flexibel vervoer betrokken, zoals de in voorbereiding zijnde pilot Eiland van Schalkwijk.
3. Afspraken buurtbus / buurtbusvereniging Wijzigingen buurtbus wijken soms af van vervoerplan
Vijfheerenlanden telt één buurtbuslijn (703 Ameide – Leerdam – Lexmond). Aangezien dit de eerste buurtbuslijn in de U-OV-concessie is, worden over de uitvoering hiervan afspraken gemaakt met U-OV en met de buurtbusverenigingen. Deze afspraken zullen in lijn liggen met de werkwijze bij de buurtbussen in de Syntus-concessie. Voor de buurtbus kunnen nog wijzigingen worden doorgevoerd die niet in het vervoerplan zitten. Buurtbusverenigingen stellen namelijk zelf, zich houdende aan de door provincie en de door de vervoerder gestelde uitgangspunten, een dienstregeling op.

Overzicht van belangrijke discussies

Tijdens de ontwikkeling van het vervoerplan kwamen de volgende discussies aan bod die wij graag met u willen delen.

1. Knooppunt Meerkerk, zorgen over veiligheid
Het nieuwe knooppunt bestaat uit meerdere bushaltes en biedt een overstap tussen lokale buslijnen en snelle bussen richting Utrecht, Dordrecht en Gorinchem. Momenteel is de provincie Zuid-Holland druk met de realisatie van dit knooppunt. Vanuit gemeenten en ROCOV zijn zorgen geuit over het comfort van de (tijdelijke) haltevoorzieningen en de oversteekbaarheid nabij de op- en afritten van de A27. De vervoerder heeft deze zorgen kenbaar gemaakt bij de provincie Zuid-Holland. Zuid-Holland geeft aan dat de snelbushaltes voorzien worden met nieuweabri's met wachtcomfort, dynamische reisinformatie en bankjes. De reguliere haltes worden geplaatst onder het viaduct en/of met eenabri. Het aandachtspunt oversteekbaarheid is bekend bij de provincie en wordt nader onderzocht. Hierover blijven wij in nauw contact met Zuid-Holland.

2. Overstapmogelijkheden in Lexmond, van Ameide naar Meerkerk

Naast de buslijnen die worden overgedragen van de provincie Zuid-Holland naar Utrecht, blijven er ook Zuid-Hollandse buslijnen een functie vervullen voor Vijfheerenlanden. Soms gaat dit ook gepaard met wijzigingen bij start van de nieuwe concessie. Zo rijdt de nieuwe buslijn 81 voortaan om de kern Lexmond via de Oude Rijksweg waardoor overstapmogelijkheden veranderen. Deze wijziging is in lijn met het beleid van Zuid-Holland waarbij ingezet wordt op het versnellen van kansrijke verbindingen. Voor de kleine groep reizigers die gebruik maakt van deze overstap is het mogelijk om gebruik te maken van rechtstreekse buurtbus 703 naar knooppunt Meerkerk A27.

3. Avondbediening van Tienhoven

De Zuid-Hollandse buslijn 90 (Utrecht – Ameide e.v.) rijdt met start van de nieuwe concessie niet meer in de avonden. In plaats daarvan rijdt in de avonden een nieuwe buslijn 94 van U-OV (Utrecht - Ameide) , zodat reizigers ook 's avonds van/naar Ameide kunnen blijven reizen. Deze buslijn rijdt een eindlus in Ameide en doet daardoor een aantal haltes op de Lekdijk niet meer aan. Voordeel is dat de zuidkant van Ameide in de avonden beter bediend wordt met deze eindlus. Daar staat tegenover dat enkele haltes in Tienhoven op de Lekdijk met een gebruik van gemiddeld minder dan één reizigers per week een OV-verbinding verliest. Voor deze enkele gedupeerde reizigers in de avonden geldt dat OV beschikbaar blijft op fietsafstand en/of gebruik gemaakt kan worden van de Molenhopper (de Regiotaxi van Vijfheerenlanden).

4. Verschillen in de tariefstelling van Zuid-Holland en Utrecht

Het verschil in tarieven is door het ROCOV en gemeenten benoemd als aandachtspunt. Van 9 december tot 31 december 2018 geldt het Zuid-Hollandse tarief en vanaf 1 januari 2019 het Utrechtse tarief. Dit betreft met name het kilometer tarief. Het instaptarief is landelijk geregeld en is gelijk in beide provincies. Kilometer tarieven verschillen echter per concessie en worden vaak provinciebreed geregeld. De kilometer tarieven liggen dicht bij elkaar. In 2018 was het Utrechtse tarief 14,3 cent per kilometer en het Zuid-Hollandse tarief 13,6. Op een reis van 20 kilometer bedraagt het verschil 14 cent. Voor reguliere reizigers zijn de gevolgen beperkt; reguliere (ster)abonnementen worden wederzijds geaccepteerd tussen beide concessiegebieden, zodat deze reizigers geen last ondervinden van de overgang van bevoegdheden. Ook wordt voor de combinatie-buslijn 90 en 94 (Utrecht-Ameide) het DAV-dalkaartje geaccepteerd voor de minder frequente reizigers. In de communicatie naar reizigers zal de vervoerder expliciet aandacht aan besteden aan tarieven en abonnementen.

Financiële consequenties

Met de Kadernota 2020 is een begrotingswijziging gepland voor alle wijzigingen als gevolg van Vijfheerenlanden, inclusief de uitbreiding van de wettelijke OV-taak. De benodigde subsidiekosten voor de uitvoering van dit vervoerplan worden geraamd op 1,5 mln euro (prijspeil 2018). Vanaf 2020 zal een licht hoger bedrag nodig zijn van circa 1,6 miljoen euro, aangezien de eerste twee weken van het vervoerplan 2019 nog onder de provincie Zuid-Holland vallen en dus ook door Zuid-Holland betaald worden. Deze uitgaven worden gedekt vanuit de extra middelen uit provinciefonds als gevolg van de grenswijziging.

In de programmabegroting 2019 is in het hoofdstuk Stelposten en Algemene dekkingsmiddelen aangegeven dat er nog geen overeenstemming is over de aanvullende middelen die de provincie Utrecht ontvangen uit de Algemene Uitkering van het Provinciefonds. Zodra er duidelijkheid is wordt dit verwerkt in de december- of meicirculaire. De extra uitgaven voor de uitvoering van het vervoerplan als gevolg van Vijfheerenlanden worden vooralsnog gedekt binnen het bestaande budget 2019 van U-OV concessie. In de eerste begrotingswijziging van de begroting 2019 worden de extra benodigde middelen opgenomen inclusief de effecten van het Provinciefonds.

De werkelijke subsidiekosten zijn afhankelijk van de reizigersopbrengsten in het eerste jaar en de ontwikkeling van de landelijke kostenindex. Voor de jaarlijkse kostenindexering en verrekening van meer- en minderkosten als gevolg van hogere of lagere opbrengsten gelden de met u afgesproken OV-spelregels, zoals vastgelegd in Kadernota 2019.

Vervolprocedure/voortgang

Nu het vervoerplan is vastgesteld begint de vervoerder met de voorbereiding van de dienstregeling voor de periode 9 december 2018 tot 15 december 2019. Voor de daaropvolgende dienstregelingsperiode 2020 stellen wij begin 2019 nieuwe uitgangspunten op.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van de door U-OV opgestelde vervoerplan voor Vijfheerenlanden.

Bijlages

1. Vervoerplan U-OV Vijfheerenlanden 2019;

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,